

տիկ անգայտացած է , և որովհետեւ ակ
չկրնար վեր բռնել ամպերը , ստեպ կը
հանդիպի որ հեղեղաբար անձրեւ կու
գայ . քամիներ կ'ելլան , և զայրագին
փոթորիկներ գետերու և մօտ ծովերու
ալիքները կը խռովեն և կը լեռնացու
ցանեն :

Ժ . Երբոր սնդիկը ձմեռ ատեն կը
բարձրանայ , սառույց կը նշանակէ . թէ
որ քիչ մը զգալի կերպով իջնայ , սառե
րը կը հալին . իսկ թէ որ սառույցի աս
տիճանէն ալ աւելի վեր բարձրանայ ,
ձիւն կու գայ : Սովորաբար հիւսիսային
քամին է ձմեռ ատեն սնդիկը վեր բար
ձրացնողը . ուրեմն ըսել է որ ցուրտ
պիտի բերէ , և հետեւաբար՝ սառնա
մանիք : Բնդ հակառակն՝ որովհետեւ
հարաւային քամին վար կ'իջեցնէ զայն ,
ըսել է որ սառերը պիտի հալեցնէ :
Իսկ որ սառույցին միջոցը ամպերը խտա
նան և վար թափին , անձրեւ կը դառ
նան՝ զոր ցրտութիւնը ձեան կը փոխա
րէ . սակայն ինչպէս որ անմիջապէս ա
ռաջ ըսինք , ամպերուն այս շարժումը
սնդիկին սիւնակը կը բարձրացնէ :

Լ . յս են ահաւասիկ օդաչափին ը
րած շարժումներուն գլխաւոր օրէնք
ները , որոնք երկար և ճիշդ քննութիւն
ներով ստուգուած են . իսկ բոլոր մէ
կալ երկրորդական շարժումները ա
սոնցմէ կը կախուին և կրնայ մարդ այս
օրէնքներուն դիւրաւ յարմարցնել զա
նոնք :

ՕՒԵՐԵՒՈՒԹԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆ

Երկու նոր շանքաքարեր :

Պաղղիոյ Բարձր Սառն գաւառին
մէջ , անցեալ տարուան դեկտեմբերի
ցին՝ առաւօտեան ժամը եօթնուկէսին
լուսաւոր օդաքար մը երեցաւ երկնքին
երեսը , և քանի մը վայրկեան կանկ ա
ռաւ օդուն մէջ . յետոյ ծուխ և կրակ
սկսաւ արձրկել իր միջավայրէն կայծե
րով հանդերձ : Սէյ մ'ալ յանկարծա

կի անանկ սաստիկ ճայթիւն մը լսուե
ցաւ օդուն մէջ , որ 80-100 հազարա
մեդրի մը շրջապատը գտնուած տեղեաց
բնակիչները կարծեցին թէ Պաղղի
վառօղի շտեմարանը բռնկեր է . ետքը
թաւալելու ձայն մը լսուեցաւ , որ սաս
տիկ և միաբան վազող բազմաթիւ կառ
քերու հանած աղաղակին կը նմանէր ,
և օդաքարը երկու բաժնուած ըլլալով՝
երկու շանթաքար իջան Սոնդրժանի
գաւառիկին ()սէօն և Վարազ գե
ղերը , որոնք իրարմէ գրեթէ 5 հազա
րամեդր հեռու են : ()սէօն ինկած
շանթաքարը՝ կայծակի արագութեամբ
իջաւ մարգագետնի մը վրայ , և 30-40
հարիւրորդամեդր տրամագծով ծակ մը
բանալով՝ մէկ մեդրէ աւելի խորութեւ
հողուն մէջ թաղուեցաւ , այնպիսի ուժ
գին շարժ մը պատճառելով՝ որ 300
մեդր հեռաւորութեամբ տան մը պա
տուհաններն ու նոյն իսկ պատերը երե
րացին : Հողէն որ հանեցին այս անկա
նոն գնտաձեւ մարմինը , ծանր ու անա
խորժ հոտ մը ունէր և 40-45 հազարա
կրամ կը կշռէր իր ծանրութիւնը : Իսկ
Վարազի շանթաքարը , որուն ծան
րութիւնը 8-10 հազարակրամ կը կշռ
ուէր , խողանաւ՝ շինուած տանիքի մը
եզերքն իջաւ , և 10 հարիւրորդամեդր
թանձրութիւն ունեցող յարդի շարքէ
մը անցնելով՝ տանիքին հեծանները
ջախջախեց : Լ . յս բախմամբ ուժը տը
կարացաւ և չկրցաւ հողուն մէջ թա
փանցել . բայց դեռ անանկ տաք էր , որ
հոն վազող գեղացիները չկրցան մէկէն
դպչիլ անոր : Պզտի հացի մը ձեն ու
նէր՝ 14-15 հարիւրորդամեդր տրամա
գծով և 8-10 հարիւրորդամեդր թան
ձրութեամբ : Վեղին մօտերը այս շան
թաքարին քանի մը բեկորները գտնուե
ցան , որ մարմնէն զատուեր էին :

Լ . յս երկու քարերը սեւի զարնող կե
ղևով մը պատած են , որուն թանձրու
թիւնն է $\frac{1}{3}$ մասն հազարորդամեդրի :
Իրենց մարմնոյն զանգուածը կը նմանի
հրաբխային ժայռերու զանգուածին ,

միայն թէ աւելի ծանր է , և անոր չափ
ծակոտկեն և ձայնահաս չէ :

Նոյն օրը և նոյն ժամուն՝ Վաղղիոյ
ուրիշ տեղուանք ալ զանազան օգտքաւ

րեր երեցեր են , ինչպէս Պարուսի հով
տին մէջ , 'ի Ֆոյ , Մ'սբէ , 'ի Սիւրբ ,
և այլն :

ՄԱՆՐ ԳԻՏԵԼԻՔ

Տնոյ ըրած գաղթականութիւնները : — Հետեւեալ
ցանկէն կը տեսնուի թէ ինչպէս տուններն ալ
մարդկանց պէս երբեմն երկայն ճամբորդութիւն
ներ կ'ընեն և իրենց օգտակարութիւնը հեռաւոր
աշխարհաց ալ կը հասցընեն :

Տորոնթ (ՏՃ. Գըւըլպոյ)՝ արեւելքէն եկած է :
Կարոսը (ՏՃ. Քէրէվի)՝ Գերմանիայէն :
Շաղանակի ծառը՝ Լիւզիոյ Կասսանէա քա-
ղաքէն :

Սոխը՝ Եգիպտոսէն :
Ծխախոտը՝ Վիրջինիայէն :
Լիմոնը՝ Յունաստանէն :
Նարինջը՝ Հնդկաստանէն , կամ՝ ըստ ոմանց՝
Տիւրքիոյ :

Ընկոյղը՝ Ասիայէն :
Ծիրանը՝ Հայաստանէն :
Թուզը՝ Միջագետքէն :
Խաղողը՝ Ասիայէն :
Յորենը՝ Դիպեգի տափարակ լեռներէն , ուր
ինչուան հիմա կը գտնուի իր հին վիճակին մէջ և
պզտիկ խոտի մը պէս կ'աճի ու մեր ցորեններէն
չափ աւելի պզտիկ հատեր ունի :

Բրինձը՝ հարաւային Ափրիկէէն , ուսկից ամե-
նէն առաջ Հնդկաստան անցաւ :
Վարսակը՝ հիւսիսային Ափրիկէէն :
Հաճարը՝ Սիպերիայէն :
Քարսոնը (ՏՃ. Մալթա)՝ Սարտենիայէն :
Տանձի ու խնձորի ծառերը՝ Եւրոպայի տուն-
կեր են :

Շոմինը (ՏՃ. Ըփսոս)՝ Արաբիայէն ու փոքր
Ասիայէն :

Արեւածաղիկը՝ Բերուէն :
Թթենին և Դեղձի ծառը՝ Պարսկաստանէն :
Կաղինը՝ Պոնտոսէն :
Վարունգը՝ Հնդկաստանէն :
Սերկէսիլը՝ Կրետէ կղզիէն :
Բողկը (ՏՃ. Թուրքի)՝ Չինաստանէն ու ճա-
բոնէն :

Ուռունը (ՏՃ. Պիւլսեա)՝ Եգիպտոսէն . նոյն
պէս Անիսոնը , որ Յունական Արշիպեղադոսին
մէջ ալ կը գտուէր :

Զրկոտիմը (ՏՃ. Սաթիս)՝ Կրետէ կղզիէն :
Դիւրիմադուրը՝ Պարսկէն :
Կանեփը՝ Հնդկաստանէն և Պարսկաստանէն :
Վայրի սոսկունը՝ Արաբիայէն :

Դիւրիմադուրը՝ արեւելքէն :

Գետնախնձորը՝ Բերուէն , Պարսկէն և Մե-
խիդոյէն :

Հաղարջն ու փշալից խաղողը (ՏՃ. Ֆրէնկ Ի-
ւիտի , Տիւրքի , Իւիտի)՝ հարաւային Եւրոպայի
տունի են :

Կաղամբը վայրենի վիճակի մէջ կը գտնուի 'ի
Սիկիլիա և Նէպոլսոյ շրջակայքը :
Սև ցորենը՝ Սիպերիայէն և Թաթարստանէն ե-
կած է :

Կորեակը (ՏՃ. Տարւ)՝ Հնդկաստանէն և Ե-
թովպիայէն :

Գարին վայրենի վիճակի մէջ գտնուած է Հի-
մալայեայ լեռներուն մէջ :

Հոգիւն , Մանանխն ու Չամանը՝ Գերմա-
նիայի յատուկ են :

Սալորը՝ Ասորիք գտնուած է :
Կեռասը՝ Պոնտոսէն բերուած է :

Ձիթենին ու Նշենին՝ փոքր Ասիայէն :
Շաղգամի ու Ճակնդեղը՝ Միջերկրականին ա-
փունքներէն :

Ստեպլինը՝ ըստ հաւանականագոյն կարծեաց
Ասիայէն :

Կանկառը՝ Սիկիլիայէն :
Գափառ՝ Մեխիդոյէն :
Լուբիայն՝ Հնդկաստանէն :
Ոսպը՝ Ասիայէն :
Թէյը՝ Չինաստանէն :
Սեխն ու Չմերուկը՝ արեւելքէն :
Գինձը վայրենի վիճակի մէջ կը գտնուի Միջեր-
կրականին արեւմտեայ կողմէն :

Հուշանը՝ Ասորեաց երկրէն :
Մեխակը՝ Իտալիայէն :
Կակադը՝ Կապագովիայէն :

Միայնեալ Նահանգաց օրագրիւնէն : — Ըստ Պոստըի
Լրագրի՝ Միացեալ Նահանգաց մէջ այսօրուան
օրս 3750 օրագիր կը հրատարակուի , որոնցմէ 613
հաւոր՝ Նիւ Եօքքի նահանգին մէջ , 418՝ Բենսիլ-
վանիոյ մէջ , 393՝ Օհիոյի մէջ , 221՝ Իլլինոյսի
մէջ , 225՝ Մասսաչուսէթսի մէջ , և այլն :